

- ▶ AmigaOne/AmigaOS4
- ▶ AmigaExpo 2004
- ▶ Netthandel gjort billig
- ▶ Intervju: Frode - en designer

Amiga for alle Amiga for alle Amiga for alle Amiga for alle Amiga for alle Amiga for alle Amiga for alle Amiga for alle Amiga for alle Amiga for alle Amiga for alle Amiga for

Alle for Amiga Alle for Amiga Alle for Amiga Alle for Amiga Alle for Amiga Alle for Amiga Alle for Amiga Alle for Amiga Alle for Amiga Alle for Amiga Alle for Amiga Alle

amiga
5-2004 13.ÅRGANG UTG 37 **guiden**

Innhold

Ord fra styret

Norsk amigaforening avholdte ekstraordinært årsmøte søndag den 26. september og det ble enstemmig besluttet å vedta styrets forslag om å slå sammen Amigaguiden og Norsk amigaforening, slik at Amigaguiden blir medlemsblad for Norsk amigaforening sine medlemmer.

Hva vil dette bety for medlemmene? Ingenting! De som var abonnenter av AG før, var uansett innmeldt som medlemmer av NAF allerede. De som ikke er abonnenter av AG, men pr. dags dato medlem av NAF kan fortsette ordningen på samme måte.

Hva vil dette bety for Amigaguiden? AG sparer penger. Siden AG nå er en del av NAF, slipper AG å betale medlemskap pr. abonnent av bladet.

Hva vil dette bety for Norsk amigaforening? Minimalt! NAF taper litt

penger på medlemsinnskudd fra AG, men vil spare penger på at man fra nå av gir ut AG i stedet for tidligere NAF.info som ble sendt 4 ganger årlig. NAF.info vil likevel bli sendt til de som ikke mottar AG fra før av.

Hva vil dette bety for den totale driften? Sparte penger! De 4-5 personene som i 4 år hittil har skutt inn penger i AG for driften (det er snakk om totalt ca. 8500 kroner pr. år) slipper å betale penger fra nå av. Dette betyr at forutsetningene fra re-oppstarten i 2000 er oppfylt: Prosjektet NAF/AG står etter noen år på egne føtter, og trenger ikke tilskudd fra noen.

Summa summarum: Bare gode nyheter! Driften totalt sett blir også MYE enklere, da man også har den fordelene at det blir slutt på inhabilitet i mellom NAF og AG, noe som faktisk har vært et stort problem så langt.

Norsk amigaforening

- 3 ReadMeFirst - redaktørens side
- 4 Disk.info - nyheter
- 7 Min AmigaOne
- Helge Kvalheim skriver om sin AmigaOne..
- 10 Midtsidemaskinen
- Vi presenterer månedens midtsidemaskin
- 14 Netthandel uten toll
- André Nilsen fant denne artikkelen om billig netthandel...
- 15 AmigaExpo 2004
- Norsk amigaforening stilte med flere representanter på denne datames sen, som ble nyoppstartet i år. Les denne messerapporten skrevet og oversatt av Tommy...
- 18 Intervju: Frode Gjedrem Hansen
- Vi snakker med mannen bak AG sine geniale forsider. Hvem er geniet som står bak designet av disse?
- 20 Annonse

Tilbud fra GGS Data

Medlemmer av Norsk amigaforening får i følge avtale

med GGS Data 4 % rabatt fra firmaet på

ferdige datasystemer når det henvises til NAF

og det fremlegges medlemsnummer.

Send mail til naf@naf.as om du er i tvil om du er medlem

av NAF eller ikke.

www.ggsdata.se

amigaguidens redaksjon

Ansvarlig redaktør
Tommy Rølvåg Stramd
red@amigaguiden.info

Journalist / Webmaster
Erlend Kristiansen
erlend@amigaguiden.info

Kasserer
Synøve Strand
synove@naf.as

Journalist
Helge Kvalheim
helgis@amigaworld.no

Journalist
André Nilsen
andre@naf.as

Nyheter, nyheter, nyheter

NAF har et par tilbud og et par tjenester vi kan tilby våre medlemmer:

Om du vil støtte NAF gjennom å tegne deg på vår SMS-tjeneste, så gjør følgende:

Send en SMS med teksten
MB JOIN AMIGA
til tlf. nr. 2002.

Meldingene du mottar koster kr. 5,- pr. mottatt melding. Vi vil begrense oss til å prøve å sende maksimalt ca. 2 meldinger pr. uke. Meldingene vil inneholde nyheter omkring NAF og Amiga.

Om du vil ha en flott epostadresse med etternavn @amigaworld.no så send en epost til naf@naf.as, så skal vi fikse dette og sende informasjon om pålogging i retur. Tjenesten er gratis for medlemmer.

Til slutt:

Besøk vår webshop:
<http://naf.as/webshop>

Norsk amigaforening

readme.first

Vinteren er straks her

Her i nord, like under polarsirkelen, har vi hatt de første frostnettene. Mange er forlenget i gang med å sikre seg den kommende vinterens vedforsyning. Det er blitt på tide å kle seg med varmere klær. Om nøyaktig en uke fra dags dato (i dag er 8. oktober) er det lov å kjøre med vinterdekk her nord. Folk trekker inn i husene utover kveldene nå som mørketiden er satt inn. Det er ikke bare sesong for kulde og sne, men det er også datasesong...

AG og NAF = sant!
Det ble for den observante person foretatt en justering i organisasjonsform mellom AG og NAF etter ekstraordinært årsmøte i Norsk

amigaforening for noen uker siden. Dette betyr bare positivt på alle måter, og betyr at undertegnede slipper å bidra med rundt regnet 5000 kroner av egen lomme hvert år for å bidra til å holde denne avisa i live. Dette betyr ikke bare mye for meg, men også for de 3-4 andre personene som har skutt inn penger i prosjektet.

Redaktøren (meg) er ansatt av styret i Norsk amigaforening, og denne stillingen er derfor ikke velgbar i foreningen.

«Nordisk amigaforbund»

Diskusjonene er startet i henhold til å starte et nordisk amigaforbund. Planen ser ut til å

bli at driften av forbundet ikke skal koste noe, men at forbundet/unionen skal arbeide med å skaffe medlemmene felles rabatter og/eller sponsoravtaler hos forskjellige amigaaktører. Et nettsted er nå startet opp og er under utvikling: <http://aminordic.org>

Vi oppfordrer alle til å joine #aminordic @ AmigaWorld IRC nettverk. Server: f.eks. <irc.polarboing.com>

amigaworld.no
Norsk amigaforening er nå den lykkelige eier av dette domenet, men etter at Erlend og undertegnede i høst begynte å samarbeide

med Nicolas Mendoza og polarboing.com, så har vi bestemt oss for å bruke domenet til å gi medlemmer av NAF tilbud om epost med etternavn @amigaworld.no og heller forbeholde naf.as for foreningens ledelse. De som allerede har epostadresse @naf.as vil derimot beholde den inntil videre.

AmigaOS4

Det ryktes at oppdatering av AmigaOS4 vil slippes i løpet av kort tid!

Ha en uovertreffelig fin høst!

Join oss på IRC @ EFnet kanalene:
#amigaguiden

Amiga er et registrert varemerke og Amiga-logoen, Boing-ballen, AmigaDOS, Amiga KickStart, Amiga Workbench, Autoconfig, Bridgeboard og Powered by Amiga er varemerker tilhørende Amiga Inc. Alle andre varemerker nevnt er eiendommen til de respektive eiere.

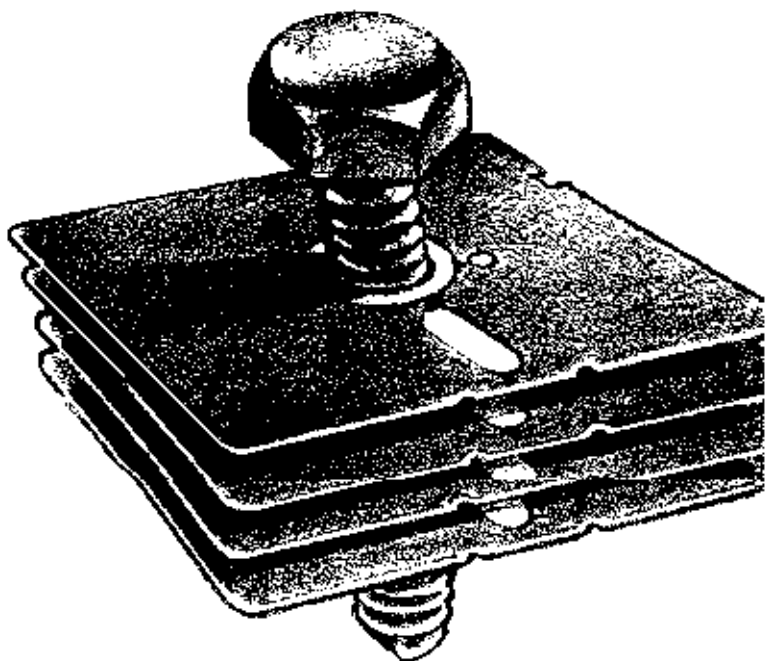
Fakta om Amigaguiden

Design forside: Frode Gjedrem Hansen
Produsert på: InDesign på PC
Design innhold: Tommy Rølvåg Strand
Produsert på:
Maskinvare:
AmigaOne G4 XE @ 800 MHz, pre OS4.0
1 Gb RAM
Skrivere: HP LaserJet 1200
HP DeskJet 970 Cxi
Programvare:
PageStream v. 4.1.5.6
DirectoryOpus v. 4.16
Digita Organizer v. 2
Opplag: 75 stk.
Utskrift, stifting og falsing av:
Xpresstrykk AS, Mo i Rana
www.xpresstrykk.no

Antall abonnenter pr. dags dato: 63

Det understrekes at synspunktene til artikkelforfatterne ikke nødvendigvis er sammenfallende med Amigaguiden sine.

© Copyright Amigaguiden 2004
All ettertrykk eller reproduksjon kun etter avtale.

disk.info

Brukergruppen CompuNor skifter navn. Brukergruppen kjent under navnet CompuNor som er tilsluttet av NAF har skiftet navn til PolarIT. Det nye nettstedet til PolarIT er www.polarit.net. Årsaken til navnebyttet er at det gamle domenet er kjøpt opp av et lokalt firma.

Om AltiVec for AmigaOne
Har du alltid lurt på hva AltiVec-systemet for AmigaOne innebærer? Vel, jeg har i alle fall lurt på dette, og under følger en etter fattig evne oversatt notis om systemet:

Fartsmotoren kjent som AltiVec er innebygd i G4 og G5-prosessorene, og utvider den nåværende PowerPC-arkitekturen med en del med 128-bits vektor eksekveringsenhet som opererer med eksisterende heltalls- og flytetallsenheter. Denne sørger for en høy grad av parallell operasjon, noe som tillater samtidig utførelse av opptil 16 operasjoner på en enkel klokkesyklus.

Denne nye metoden utvider prosessørens kapasitet til samtidig å adressere høybandbreddes dataprosessering (så som video streaming) og den algoritmisk intensive kalkulasjonen som i dag håndteres off-chip av andre enheter, så som grafikk, audio og modemfunksjoner.

AltiVec instruksjonssettet tillater å operere på flere bits innen det 128-bits brede registret. Denne kombinasjonen av nye instruksjoner, parallell kalkulerings på

multiple bits og bredere registre sørger for fartsforbedringer på opp til 30 ganger i forhold til det som er vanlig i mediaprosessering.

Kilde: naf.as

Thunder Works vurderer port av Jet Thunder
Som Amiga Flame rapporterer blir denne vidunderlige 3D flysimulatoren vurdert portet til Amiga:

(sitat)
I forumet for AmigaOS har Steven Dobbs beskrevet hvordan han hang fast ved Amigaen opp til 1999 og at han enda husker denne plattformen som et godt minne. Selv om Jet Thunder ikke kan være på betastadium før 2005 og tekniske problemer kan hindre en konvertering, så kan det hende at Steven Dobbs med litt hjelp kan bringe denne kampflysimulatoren til AmigaOne.

(sitat slutt)

Jet Thunder er et prosjekt for å skape en realistisk flysimulator basert på krigen i luften i Sør-Atlanteren i 1982 under konflikten om Falklandsøyene. Laget bak spillet er interesserte i militærfly, og de har tilbrakt nesten to år på å få en så realistisk følelse som mulig bak denne flykampsimulatoren. Medgrunnleggeren og hovedprogrammerer Steven Dobbs har avslørt i et online forum at han lurer på om Jet Thunder kan bli portet til AmigaOne.

Jet Thunder vil inneholde en rekke enkeltoppdrag basert på historiske oppdrag, og til og med flerspillermoduser som dogfight-rom, samarbeid og onlinekampanjer vil bli mulige. Det er også et avansert kampanjesystem for luft-til-sjø-kamp hvor en kommanderende AI (Artificial Intelligence = kunstig intelligens) vil gi ordre til marinen, og hvor luft- og bakkestyrker basert på AI vil være en del av den taktiske situasjonen. Alt dette bidrar til at spilleren vil fly i et miljø som kan forandre seg uforutsigbart, slik at utfallet av kampanjen kan bli annerledes enn til å begynne med.

Kilde: naf.as

NAF-presentasjon laget i Hollywood
Undertegnede har sittet i en tid nå og lekt seg med presentasjonssprogrammet Hollywood. Resultatene finner du her: (foreløpig URL, filene blir flyttet til naf.as så snart som mulig)

<http://topphemmelig.info>

Filene med lyd og fonter finner du i pakken som heter NAFsounds.lha og HelveticaN.lha

Exe-filene er i 3 versjoner: En for AmigaOS3, MorphOS og WarpUp.

Kilde: naf.as

Norsk amigaforening støtter brukergruppe
Norsk amigaforening fikk spørsmål fra den
tilsluttede brukergruppen HelgeLAN om
sponsorstøtte for en tid siden, og etter litt
diskusjon fram og tilbake, ble det slått fast
at NAF i samarbeid med Amigaguiden,
PolarIT og Noramiga leverte 30 plakater
som dette (selvfølgelig uten ordet
specimen) til brukergruppen.

Link til plakat:

<http://naf.as/helgelan.jpg>

Du kan lese litt om hvordan det gikk med
første LAN for HelgeLAN i denne
artikkelen om HelgeLAN i Rana Blad:

<http://www.ranablad.no/nyheter/article1229604.ec>

Kilde: naf.as

Nytt forum for NAF/AG

Norsk amigaforening har slått sammen
endel av sine krefter med folkene bak
polarboing.com. En av følgene med dette
er at NAG og AG har fått nytt forum på
sidene for polarboing. Vi håper at dette vil
medføre større trafikk på forumet.

U-Boot 1.1.1 for AmigaOne

Nå kan alle registrerte kjøpere av
AmigaOne og AmigaOS4 laste ned en ny
og forbedret versjon av U-boot. En rekke
feilrettinger og forbedringer er på plass.

Nytt i U-boot 1.1.1:

* Støtte for flere skjermkort.

* Støtte for oppstart fra Silicon Image 0680
IDE-kontrollere. Denne muligheten må
settes manuelt ved å skrive "setenv ide s11"
i kommandolinjen til U-Boot.

* Støtte for IBM PowerPC 750GX.

* Instillingene til U-boot forsvinner ikke når
man restarter fra Linux.

* Støtte for LBA48 IDE-disker. Det vil si at
du nå kan boote fra harddisker større enn
160 GB.

* Støtte for en bootloader som gjør at man
kan starte både Linux og AmigaOS. Denne
kommer sammen med AmigaOS 4-
oppdateringen.

* En rekke feilrettinger.

Kilde: polarboing.com

Amiga OS4 status

Er du en av mange som ikke får oversikt
over status av utviklingen omkring Amiga
OS4? Les i så fall under...

Etter tips fra IRC-kanal #amiga@EFnet så
fant undertegnede følgende link på

osnews.com:

Amiga OS4 rapport fra Frankrike

<http://s.guillard.free.fr/alc4/index.html>

Kilde: naf.as

VICE for AmigaOS 4

I dag kan vi bringe en gledelig nyhet for
brukere av AmigaOS 4. VICE har blitt
portet. Det er fortsatt snakk om en tidlig
versjon så det meste av det grafiske
grensesnittet er fortsatt mangelfullt, men
det er allerede mulig å autostarte diskett-
og kassett-bilder.

For de som ikke veit hva VICE er, kan vi
opplyse at VICE er den beste emulatoren
av Commodores 8-bit maskiner. Både PET,
VIC20, C64, C128, CBMIll og Plus4.

www.amidog.se/cgi-bin/amiga_wip.pl

Kilde: polarboing.com

UAE for Dreamcast

UAE4All er navnet på den nye Amiga 500-
emulatoren for Dreamcast-konsollen,
denne er vel og merke i alfastadiet enda,
men forventes å bli kraftig fikset på i nær
fremtid.

Kilde: polarboing.com

**AmiGBG
DVD**

- IBM - PowerPC roadmap
- AmigaOS4 Update
- AROS
- UniversalSpace
- And much more ...

AmiGBG 2004-DVD for salg

Etter masse hardt arbeid av AmigaOne
Productions og folkene bak AmiGBG,
presenteres nå AmiGBG-DVD. Det er et
spekket sett med to DVD-er som
inneholder mer enn 3,5 timer med video og
støsj fra messen.

Dette inkluderer presentasjoner av IBM,
Hyperion, Individual Computers, Cloanto,
Universal Space og flere. Hvis du gikk
glipp av messen, er dette en flott mulighet
å få med deg endel derfra, og selv om du
ikke besøkte AmiGBG 2004, er dette en fin
souvenir.

Kilde: naf.as

AWeb til AmigaOS 4

I følge AWebs utviklerliste, er
programmereren Andy Broad halvveis
ferdig med å kompilere AWeb til
AmigaOS4.

Det er noen små ting igjen som må fikses,
men den grunnleggende funksjonaliteten er
klar og det forventes en tidlig testversjon i
nær fremtid.

Kilde: polarboing.com

(Red.anm.: Jeg har AWeb for AmigaOS4
installert nuh på min AmigaOne, og for det
første er dette gitt ut under GPL - så det er
gratis - og for det andre er dette PPC-
basert browser, og denne testversjonen
virker svært lovende!)

Amiga går trådløst

En ny beta-driver for trådløse nettverkskort
er nå tilgjengelig. Disse nye beta-driverne
støtter PCMCIA-kort på A600 og A1200 og
PCI-kort på AmigaOne.

Last ned driveren hos University College
Cork:

<http://www.cs.ucc.ie/~caffer/amiga/>
og les hvilke kort som er støttet her:
http://www.linux-wlan.org/docs/wlan_adapters.html.gz
(HTML-koden er gz-pakket...)

Dette er en flott ting for de av oss som
ønsker å bruke trådløst Internett på
Amiga.

Kilde: polarboing.com

Distributed.net-side med statistikk
Undertegnede (Nicolas) har satt sammen
en side som i første omgang er myntet på
PowerPC AmigaOS-brukere, men som
også er til nytte for andre brukere. Den
henter statistikk fra Distributed.net sine
sider og lar en vise utviklingen i
blokkprosesseringsen. Foreløpig
konsentrerer siden seg om RC5-72.

Sjekk ut siden:

<http://polarboing.com/distributed>

Kilde: Nicolas Mendoza / polarboing.com

Radio Nitro Nostalgia Netradio

Michal Bergseth har startet Radio Nitro,
som er en nostalgia netradio. Hør på
netradioen her:

<http://polarboing.com:8000/aw>

Radioen har også en egen IRC-kanal:

#radio-nitro på EFnet

NAF Amiga Multimedia-konkurranse 2004

Norsk amigaforening har den ære av å invitere alle sine medlemmer til enda en runde med konkurranser.

Årets utgave av konkurransen blir totalt renoveret. Den vil nå kalles Amiga Multimedia-konkurranse, og deles inn i to kategorier: En for tegninger og en for musikk.

Det er lov å levere et bidrag til musikkdelen, og to bidrag til tegnekonkurransen av hver enkelt bidragsyter, dvs. man kan levere ett bidrag i hver tegnekategori.

Alle bidragsytere må være medlemmer av NAF. (Om du har mottatt Amigaguiden i løpet av året i år, er du medlem i NAF)

Tegnekonkurransen er delt inn i to underkategorier:

- 1) Rene tegninger (frihånd mao.)
- 2) Tegninger basert på scans for eksempel, behandlet med programmer for Amiga. Vi har valgt å kalle denne kategorien Amiga-assistert datagrafikk. Det burde forklare bedre.

Juryen forbeholder seg retten til eventuelt å omplassere bidrag til en annen kategori.

Andre regler:

Bidraget må være laget på Amiga maskinvare og/eller ved hjelp av Amiga programvare

Bidraget bør ikke være eldre enn et år gammelt

Bidragsyteren må være medlem av Norsk amigaforening

Format og motiv / musikkgenre:

Totalt uvesentlig, men juryen forbeholder seg retten til å forkaste bidrag uten videre grunn.

Styremedlemmer i NAF og nær familie o.l. kan ikke delta i konkurransen Norsk amigaforening forbeholder seg retten til å bruke bidragene på internett, på papirtrykk og på andre digitale medier, da i det øyemed å reklamere for konkurransen eller for NAF.

Premieringen skjer ved kontant utbetaling av 1. - 3. premie, forlengelse av abonnement hvis vinneren allerede er abonnent for tilleggspremiene.

Kåring skjer før nyttår 2004, med påfølgende utbetaling medio januar 2005.

Send inn ditt bidrag til naf@naf.as sammen med informasjon om ditt amigasystem.

Premiering

Tegnekonkurranse

1. premie kr. 250,-
2. premie kr. 150,-
3. premie kr. 100,-

Amiga-assistert grafikkonkurranse

1. premie kr. 250,-
2. premie kr. 150,-
3. premie kr. 100,-

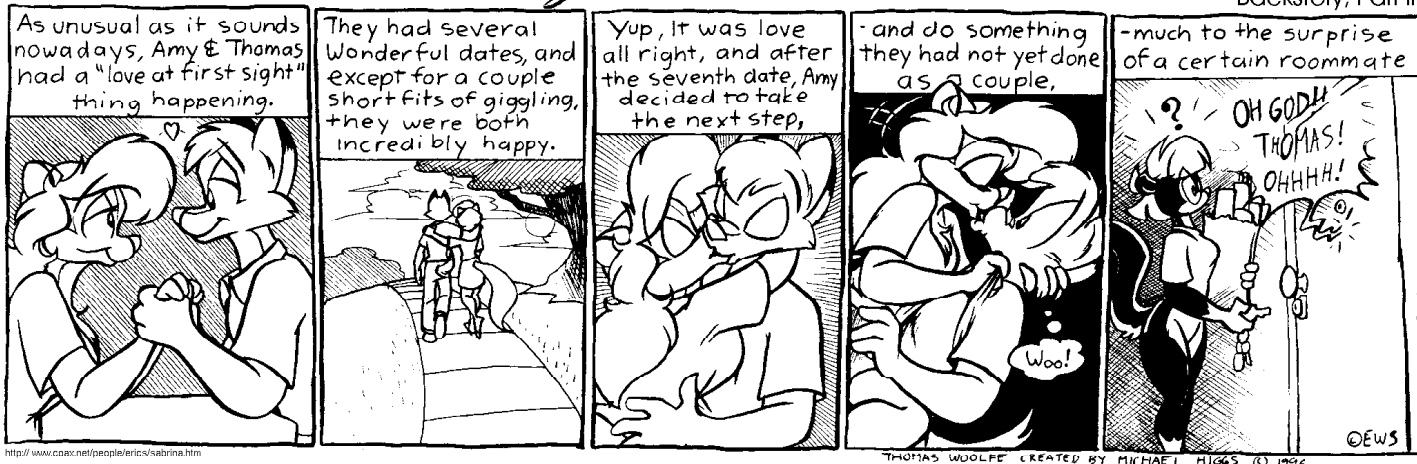
Musikkonkurranse:

1. premie kr. 250,-
2. premie kr. 150,-
3. premie kr. 100,-

I tillegg trekker vi 2 stk. utdelelser av abonnement på Amigaguiden i et år, verdi kr. 210,- blant alle bidragene.

Frist for innlevering av bidrag: 30. november 2004

Sabrina Online by Eric W. Schwartz ©1996

Reprodusert med tillatelse av Eric W. Schwartz

Min AmigaOne

Vår stadig ivrige medarbeider Helge forteller

om sin AmigaOne, nå med Amiga OS4...

Tekst: Helge Kvalheim
helge@naf.as

Hei. En stund siden sist. Nå som jeg har fått Pre-versjonen av AmigaOS 4.0 på min AmigaOne, er det på høy tid endelig å skrive en reportasje om mine egne erfaringer og opplevelser, samt mine konfigurasjoner av operativsystemet. Vi begynner med den dagen jeg fikk CDen i posten...

18.juni 2004 fikk jeg endelig pakke-seddelen fra Datakompaniet i Trondheim i posten! Klokketårnet må ha vært rundt 16-tiden på ettermiddagen, og jeg ilte fort av sted til sentrum av Bergen. Cirka en halv times gåtur var det (puh, kan være tungt for noen ja..). Varte ikke lenge før jeg kjørte CDen inn i min 933Mhz AmigaOne G3-XE modell, som er utrustet med 1GB DIMM, 2 stk. 120GB Western Digital UDMA100-harddisker, ATI Radeon 9200 skjermkort på

256MB DDR-SDRAM og bl.a en splitter ny 24-bit SB Audigy 2 ZS Gamer 7.1 THX/Dolby Digital EX-lydkort. Håper på 24-bit AHI-drivere. Foreløpig er det bare å finne 16-bit AHI-drivere (tilbake til dette senere..)...

Jeg innså straks at UBoot måtte oppdateres til versjon 1.0 (fra April 2004), så meg kontaktet en venn av meg som het Morten Jørgensen. Han hentet maskinen min lørdag 19.juni og brukte en dag på å installere både UBoot v1.0 og Pre-versjonen av AmigaOS 4.0. Det var fantastisk å se AmigaOS 4.0 for første gang, da jeg bootet den søndagen 20.juni, etter å ha fått maskinen tilbake og satt den opp:-) Til nå har jeg installert OS4 på nytt, og med flere skjermoppløsninger helt opptil 1600 x 1200 punkter, og konfigurert GUIen ytterligere... Nå skal jeg beskrive selve operativsystemet...

Om Pre-versjonen AmigaOS 4.0

Det har vært en del eksperimentering med både konfigurering av GUI og nok en re-installasjon av systemet, denne gang med flere oppløsninger å velge mellom. Jeg kjører nå en 16-bit Workbench-skjerm med hele 1280 x 960 punkter. Blir nesten som en WideScreen-greie det, med tanke på formatet. Lyden er nå automatisk satt til beste mulig og best støtte kvalitet - 16-bit HIFI Stereo++ i 48Khz kvalitet, med Emu10K-drivere til min SB Live! Digital 5.1-lydkort! En kul vri, er at man kan endre

tittelinja via Workbench-prefsen, sett fra skjermbildet mitt. Litt dumt at man ikke kan fordele minnet til slik at f.eks Video-minnet brukte hele 256MB (slik som er tilfelle med skjermkortet jeg har), og 512MB for vanlig hurtig SDRAM, og de andre 512MB til Virtuelt minne. Mulig dette blir ordnet med oppdateringsmaterialet, og iallefall i den endelige utgaven av AmigaOS 4.0 når den faktisk er ferdig ved nærmere slutten av året. Utseendemessig ser den nå svært flott ut, med god bruk av XEN/MUI-effekter og runde knapper og menyer. Best av alt, ta en titt på tittelinjen øverst, for den berømte Boing-ballen er der den skal være - i sitt rette element! Ta en titt på mine screengrabs for å se hvor bra oppsettet mitt er blitt :-).

Nå har jeg også aktivert BenchTrash, og nå benyttes den på samme måte som det gjøres i MacOS X. Jeg la inn iconet for BenchTrash, som opprinnelig lå i Tools, og bare ganske enkelt flyttet det over til WBStartup-skuffen. Deretter aktiverte jeg programmet og valgte Trashcan til å slette alt som blir overført der med en gang man drar noe over søppelbøtta.Hver gang den startes opp, er BenchTrash ikonet på skjermen, og når jeg slenger søppel der, spør den med en gang om jeg skal slette alt som ligger der med en gang. Hvis ikke, blir det som en søppel-skuff og du kan uansett tømme søppelbøtta senere om ønskelig.Veldig greit, og man slipper å bruke søppelbøtta inni hver partisjon. Likevel bør man ha søppelbøtte i OS4-partisjonen, ettersom dette er den mest kritiske partisjonen.

Jeg har også skaffet meg et ekstra Tool-program som heter Space_Agent, og ved å klikke på den, sjekker den hvor mye ledig plass det er på harddisken. Spesielt sjekker den OS4-partisjonen, men man kan konfigurere infoen til å omfatte flere partisjoner. Man trenger ikke å kjøre denne i WBStartup, men benytte den som en vanlig Tool-program. Er veldig greit å ha denne, når kriser skulle oppstå. Ellers var dette så godt som alle de OS-delene jeg skaffet meg. Nå står oppdateringsmaterialet for tur, når den først er ferdig om ikke så lenge. Svært spennede saker dette her! Tør ikke tenke på det en gang! :-)

Det som forbløffer meg med Pre-versjonen, er hvor utrolig stabil, rask og profesjonell den er. Likevel er den ikke helt

Skjermeskudd av AmigaOS4. Her ser man vinduer for bl.a. Screen Mode, Partition Wizard og AHI Preferences.

feilfri, og det mangler fortsatt en god del. Det som var tydelig, var at det manglet bl.a 3D-driverne for ATI Radeon, såvel som Voodoo-kortene. En annen viktig ting å nevne, er at uansett om man får oppgitt alle ulike språk å velge mellom i Locale-programmet, er man fortsatt kun begrenset til å bruke engelsk. Ikke så overraskende når dette tross alt er Pre-versjonen. En del finesser i f.eks GUI er heller ikke helt ferdig, men det er likevel blitt gjort veldig mye. I nåværende status er det tydelige mangler også i selve kjernen til AmigaOS 4.0, kjent som ExecSG. De ting som mangler, er bl.a full DMA og Activec-støtte, samt en Performance-Monitor, men er også noen av de tingene som faktisk kommer i

«Det vil også straks komme nok en ny utgave av UBoot BIOS - v1.1.1.

Denne vil bl.a inneholde x86 BIOS av grafikkort og PIO4-booting, i motsetning til PIO0, som fortsatt brukes.»

en oppdateringsmateriale for Pre-versjonen. Fullversjonen vil ha alt det som mangler, og også fikset en del bugs som er å finne i pre-versjonen.

Noen nevner også problemer med ganske mange nylig portete spill, og jeg må si jeg har hatt det samme problemet. Skal komme tilbake til dette i eget avsnitt, så fortvil ikke..

En av de ulike finessene som imponerer meg med AmigaOS 4, er Dock-systemet. Man kan velge så mange typer Docks. Eksempler på disse er Access, Animated, Lens, Test, Debugger, Online og bl.a SubDock. Den sistnevnte er vel kanskje det mest aktuelle, og er denne jeg bruker for å få direkte tilgang til underkataloger hvor andre programmer gjerne ligger. Online-docken virker interessant og vil tro at med internett-tilgang, kan man raskt og enkelt koble seg Online eller Offline. Access prøvde jeg litt på. Forstår ikke helt hva den er ment å gjøre. Antakeligvis for å få direkte tilgang til de skjermene som alt var klikket frem, går jeg utifra. De andre Dockene taler vel mer eller mindre for seg. Det finnes også en Dock som heter Separator, som visst er ment å lage en skille på Docken der du ønsker det. Ser ikke helt nødvendigheten i dette, men hvis

du vil, kan du gjerne benytte deg av denne. Skjønt, en Dock jeg savner å se, er en Dock som tillater brukeren å både logge på/slå av maskinen og restarte maskinen, akkurat slik som man finner det i Windows XP. Jeg vil nok tro at det kommer en slik Dock etterhvert. Den docken man hittil vil få mest bruk for, er selvsagt SubDock. Har du internett, kan du ha Online-docken også..

Pre-versjonen av AmigaOS 4.0 var overraskende lett å sette opp allerede i starten, når man hadde fått installert UBoot v1.0 (som ikke er akkurat det enkleste å gjøre). Det virker som installeren for AmigaOS 4.0 automatisk fant ut hva som var i AmigaOne-hardvaren, og tilbød derfor de ulike valgmulighetene. Kort og greit er Pre-versjonen overraskende bra, og på mange måter allerede nådd svært lengre enn det man først hadde regnet med! Good work, Hyperion!!!

I skrivende stund kan det nevnes at 3D-driverne til ATI Radeon er så godt som fullførte, og vil bli tilgjengelig på nett om kort tid, sammen med oppdateringsmateriale man snakket om. P.g.a noe begrenset dokumentasjon på de ulike Radeon-kortene fra ATI, har det vært litt problemer med å få integrert de seneste finessene til disse kortene (foreløpig er det 7000-9000 serien som kan dra fordeler av 3D-driverne), men Ben Hermans sier Hyperion har en hemmelig sikkerhetsplan i bakhånden som han ennå ikke vil avsløre, forståelig nok ;-)

KMOS Inc har nå også kjøpt opp resten av Amiga Inc. Selv om de er de nye eierne av Amiga, vil Bill, Fleecy og den kjente gruppen fortsatt jobbe under KMOS sitt oppsyn. Dette kan bare oppleves som svært positive nyheter, og Amiga Inc er

«I nåværende status er det tydelige mangler også i selve kjernen til AmigaOS 4.0, kjent som ExecSG. De ting som mangler, er bl.a full DMA og Activec-støtte, samt en Performance-Monitor...»

«Snart kan man
også installere
JAmiga
- Java for OS4!»

større enn noen gang før, og planene for fremtiden for AmigaOS og AmigaDE er så godt som sikret! Selvsagt gjelder dette også Eyetech sin AmigaOne-serie, og det blir stadig vekk bedre og bedre! Jeg er stolt over å være en del av alt dette som bruker!

Det vil også straks komme nok en ny utgave av UBoot BIOS - v1.1.1. Denne vil bl.a inneholde x86 BIOS av grafikkort og

PIO4-booting, i motsetning til PIO0, som fortsatt brukes. Med PIO4-booting og et fullt PPC-native OS4 med full DMA-støtte, kan man nok oppleve at AmigaOne da vil bootes opp så raskt som rundt 2 sekunder, eller faktisk mindre! I tillegg kan det nevnes at nye MikroATX AmigaOne, som er døpt til navnet AmigaOne XC - A1XC, allerede er i preprodusert utgave, og var testet på AmiWest 2004 showet i USA, og denne fungerte allerede svært bra. Man regner med at den endelige utgaven av A1XC skal ha 100% fungerende DMA-support, USB2.0, FireWire, Gigabit Ethernet, 4x ekte AGP-buss, 3 PCI-sokler og en rekke andre godsaker, bl.a et helt nytt og fungerende 6-kanalers AC97-lyd basert på nyere C-Media-lydchip. Mer info om MikroATX AmigaOne vil definitivt komme mot slutten av året. Følg med, for det blir spennende!

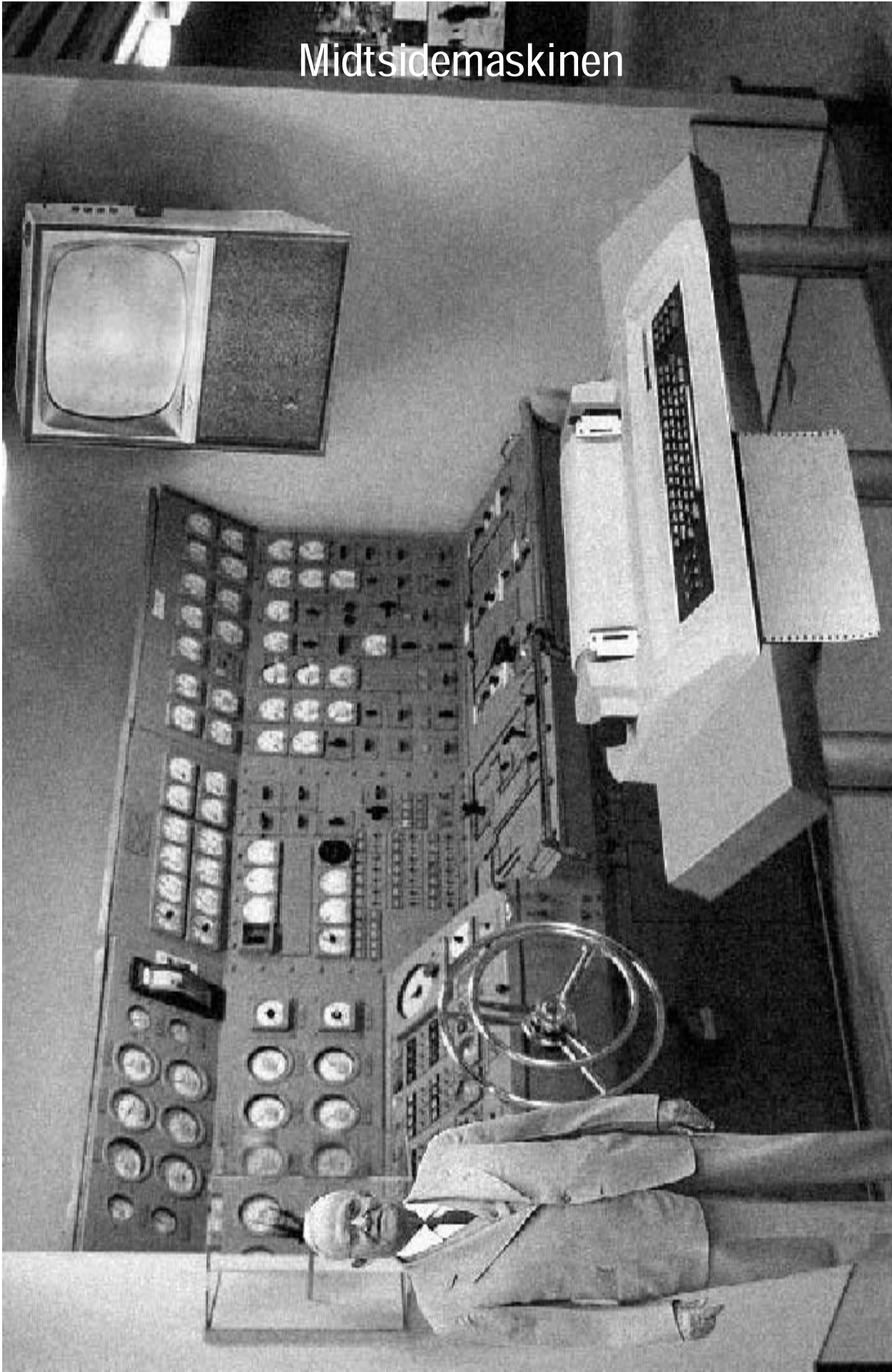
Bedre DMA-støtte vil det utvilsomt være i denne nye utgaven av UBoot, og med oppdateringsmaterialet, og iallefall med fullversjonen av AmigaOS 4.0 vil vi få den ultimate DMA-støtten, og alt annet i full native PPC-utgave! Yeah!!! Det vil bli svært mye å se frem til mot slutten av året!

Om brukerprogrammene MUI, IBrowse og Internet-systemet var en del av Contribution-skuffa i Pre-versjon AmigaOS 4.0 CDen. MUI er satt opp og konfigurert, og fungerer svært godt med de programmer som krever MUI fremfor GUI. MUI er ikke helt portet til PowerPC ennå, men den porten kommer i oppdateringsmaterialet snart. Utifra det fungerer MUI svært bra Liker særlig MarbleDark og TissueDark-bakgrunnene, som jeg bruker mye både i MUI og den vanlige GUI-delen. IBrowse er hittil nå i (forts. side. 11)

På dette skjærmskuddet ser du min Workbenchskjerm med vinduer fra AMPLifier, IconEdit og GUI-innstillingene. Nede ser du fortsatt min AmiDock...

Midtsidemaskinen

Scientists from the RAND Corporation have created this model to illustrate how a "home computer" could look like in the year 2004. However the needed technology will not be economically feasible for the average home. Also the scientists readily admit that the computer will require not yet invented technology to actually work, but: 50 years from now scientific progress is expected to solve these problems. With teletype interface and the Fortran language, the computer will be easy to use and only

versjon 2.3, og fungerer veldig godt. Skjønt, nå er jeg ikke tilkoblet til nettet ennå, men kan allerede lese HTML-dokumenter, siden jeg nå har kopiert JavaScript.libraryen til LIBS:, og ved å klikke på Internet-ikonet for tilkobling, kan jeg når jeg får Bredbånd, få det konfigurert.

Sammen med SimpleMail (som jeg faktisk synes er mye bedre enn hva YAM så ut til å være), kan jeg jo skrive email til vennene mine, og holde oversikt over innboksen og utboksen! Nå mangler bare JabberWacky-programmet! AmigaOSs svar på Messenger! Hvem sier at man ikke kan bruke internett i AmigaOS?!

Gleder meg veldig til jeg får bredbånd og kan koble min AmigaOne opp mot internett via AmigaOS 4.0! Snart kan man også installere JAmiga - Java for OS4! Andre programmer jeg har installert, er PicShow for bildefremvisning. Passer jo bra når man faktisk kan kjøre AmigaOS med 32-bit display, takket være mitt ATI Radeon 9200-skjermkort. SGrab funker helt fint, og er flott å bruke for å ta bildet av desktopen din. Audio Evolution er et musikkprogram hvor man kan lage lyd og musikk direkte til harddisk. Har ikke brukt den noe særlig, så jeg vet knapt hvordan man bruker den, men funker helt fint den også. Ellers har jeg programmer som SimpleMail, AmigaAMP, MakeCD og bl.a AmigaWriter installert.

SimpleMail taler vel for seg selv - et MUI-basert Epost-program, som jeg personlig synes er langt bedre enn YAM. Utseendemessig så ikke YAM noe særlig ut i forhold til SimpleMail, som ser ganske så profesjonelt ut.

AmigaAMP v2.7 fant jeg fra AACD26, sammen med seneste versjon av MPEG4.library for OS4. Nå vet jeg ikke om lydene i seg selv kjørte helt PPC-native, men funker nå helt fint, og utnytter lydkortet mitt godt. Uten tvil en veldig god MP3-player! Bedre enn Amplifier for tiden, må jeg si.

MakeCD har jeg ikke brukt så mye, men skal være bra til å brenne CDer med. Også denne fungerer uten problemer.

AmigaWriter ser ganske stilig ut, og har installert PPC-støtten i den. Desverre er den versjonen jeg bruker, kun Demo, så det går ikke an å save dokumenter. Jeg

kommer da til å skaffe meg fullversjonen av AmigaWriter, såvel som Moovid, og bruke de seneste patchene for Moovid. Med oppdateringsmaterialet eller fullversjonen av AmigaOS 4, samt Moovid, så kan man virkelig glede seg over å se på DVD-filmer, også under en PPC-nativert AmigaOS! Det blir virkelig noe å se frem til om ikke så særlig lenge.

Benytter meg også av programmet PlayCD, hvor jeg kan spille vanlige musikk-CDer. Høretelefonen må jeg da koble til den vanlige utgangen på DVD-ROM driveren. I første omgang var programmet satt til å spille av musikk-CDer fra CD0 (som er hva min CD-brenner er satt til). Jeg endret da informasjonen til å omfatte CD1 (som er DVD-ROM driveren min), så hver gang jeg kjører musikk-CDer i DVD-ROM stasjonen, registrerer PlayCD automatisk dette. Programmet funker helt fint og lydkvaliteten og volumet er så høyt og klar som det går an å bli. Selv foretrekker jeg best MP3, men CD er helt greit det også da:-)

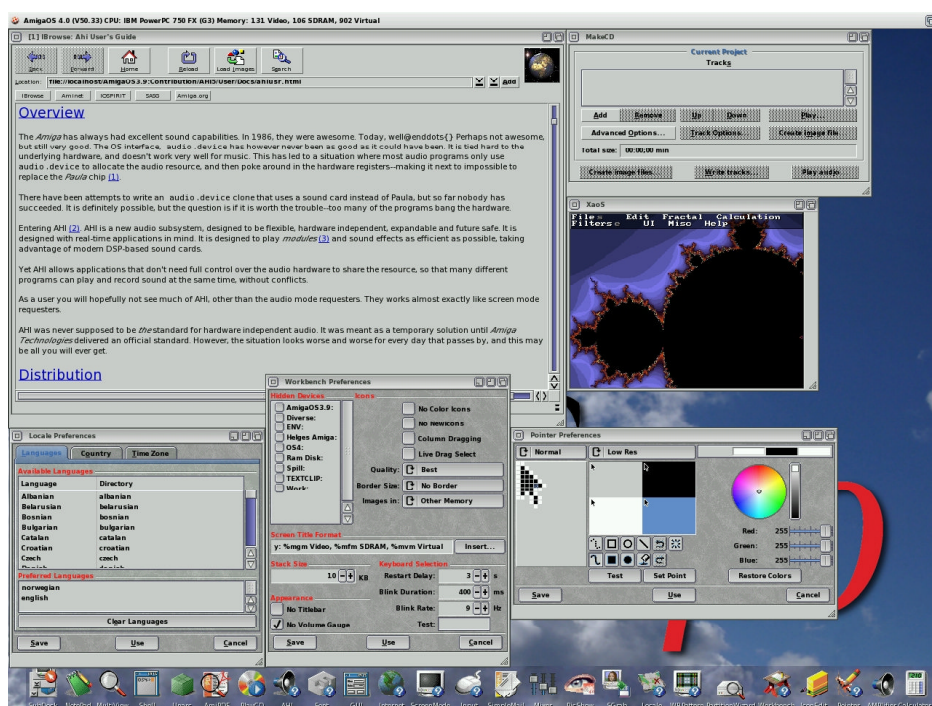
Samtidig benyttet jeg også meg av muligheten å prøve playeren Frogger, men da for 060. Den virker og kan spille alle DVD-filmer også, men er ganske treg. Jeg har prøvd både PowerUP og WOS-versjonen, men WOS-versjonen reagerer ikke, mens PowerUP-versjonen er ikke kompatibel. Jeg skal derfor ta og sjekke på nett om ikke FroggerNG er å finne i OS4-

utgave, samtidig som man venter på MoovidPPC for AmigaOS 4.0 (som nok blir en del av neste oppdateringsmateriale som kommer nå snart..). Litt kjipt at man ennå ikke helt kan få se DVD-filmer i den normale hastigheten man er vant å se, men det kommer nok;-)

Andre programmer jeg har fått nå, er emulatoren Frodo, OS4-versjonen. Den fungerer helt fint og er klar til å kjøre de flotteste C64-spill.

I tillegg har jeg nå også en tidlig, men godt utviklet utgave av Playstation-emulatoren for AmigaOS 4! Nå har jeg også PSX BIOSEN, og emulatoren funker som den skal. Eneste er at jeg klarer ikke å få inn noe spill. Der må jeg få hjelp. Samtidig venter jeg fortsatt på nyeste versjon av en nativert AmigaOS 4-utgave av UAE-emulatoren. Ellers har jeg fått installert noe som heter Sid4Amiga, og er en player som tillater spilling av C64-musikk kjent som SID, og versjonen er spesielt rettet mot OS4! Temmelig bra, og forbløffende bra lydkvalitet! Må oppleves!

I tillegg fant jeg DiskMaster 2 i Contribution-delen av OS4 Pre-versjon CDen. Selvsagt bruker jeg OS4-versjonen og med en gang man har klikket på den via SubDocken, så spør den etter skjermoduset. Her velger jeg vanligvis det jeg bruker i AmigaOS 4. Den er veldig nyttig å bruke når jeg vil sjekke nøye hva

«I helhet er dette allerede en knakende bra forhåndsutgave som både er stabil, rask og effektiv, og bootes uten problemer på AmigaOne!»

---

slags filer som blir kopiert, slettet, pakket eller pakket opp:-). Den er veldig oversiktlig og byr på en rekke finesser. Flere muligheter i et program! Kult!

Et annet lite program jeg fant svært nyttig, er EasyReset. Denne fant jeg under System-skuffen på AACD18, og funker helt fint under OS4 også. Dette verktøyet lå jeg rett i WBStartup-skuffen, så ved neste restart overførte den automatisk programmet til Tools i Menyen. Dette betyr at jeg kan nå hver gang holde nede høyre museknapp, gå til Tools og velge EasyReset, og ganske enkelt velge å Restarte maskinen min via software! Veldig greit, veldig nyttig!

Faktisk savner jeg OctaMed SoundStudio, og en versjon 2 er lenge ventet og forsatt under utvikling. Hadde vært kult å lage skikkelig musikk. Selv kunne jeg tenkt å lage skikkelig musikk med en 24-bit TerraTec Auroen 7.1 Universe lydkort, hvor musikkprogrammet bruker AHL-systemet. Inntil videre, må man nok lete etter andre musikkprogrammer, som f.eks ProTracker 2. Forhåpentligvis kan jeg bruke denne på AmigaOne under AmigaOS 4. Vi får se...

Litt om spillene

Foruten å kunne kjøre en nativert UAE-emulator i AmigaOS 4.0 (venter forsatt på seneste versjon av UAE for OS4), så fulgte det med 4 ulike spill for OS4. Disse var Abe, Duke3D, KoboDeluxe og Marbles. Førstnevnte er en 2D-plattform spill med 16-bit display og full AHL-støtte for lyd kort. Den virker en del ganger, men har valgt å fjerne dette fra spillarkivet. Har en tendens til å låse seg ofte, trolig fordi spillet forsatt er i en ganske så tidlig fase, og uten DMA og Altivec-støtten som forsatt lar vente på seg, er ikke spillet fullkomment. Det kunne jeg særlig høre når musikken ble spilt i bakgrunnen. Musikken ble da liksom "grøtete", og animasjonene ble noe stivt,

selv om det gikk helt greit. Det gikk rykker på IRC (som jeg selv hørte om) at det var problemer med å få mange nyutviklede spill til å fungere skikkelig i en så tidlig fase på Pre-versjonen av AmigaOS 4. La oss håpe at de vil fungere med oppdateringsmaterialet i det minste, eller iallefall i fullversjonen av AmigaOS 4.0.

Årsaken til at mange spill ikke funker skikkelig, er fordi OS4 forsatt ikke er helt ferdig utviklet. Det er ennå deler av OSet som forsatt er 68k, så det forklarer kanskje litt av årsaken. Deretter kommer manglende 3D-drivere og slike ting. Oppdateringsmaterialet er ment å løse mange av disse problemene allerede. Fullversjonen av OS4 skal være klar til september. Først da kan man glede seg til å spille svært mange av de spillene man dør etter å få se på AmigaOS 4, så fortvil ikke folkens!:-)

Duke3D er et spill jeg så gjerne dør etter å få spillt! Jeg har så absolutt sjansen for 3D-shoot-em-up spill, og Duke Nukem 3D Atomic er akkurat et slikt spill, med 16-bit display og full støtte for lyd kort. Nå har jeg jo ikke fått testet det selv ennå, og sliter med å finne en PC-versjon som alt har dette installert og som fungerer. Først da kan man installere dette med OS4-versjonen på AmigaOne, slik dokumentet selv sa man skulle gjøre. Litt dumt, for dette ville uten tvil vært et ganske så heftig spill å spille i OS4, mens man forsatt venter på flere spill! Ellers har man jo Doom og Quake som man kan leke seg med, og vil tro at andre har rapportert heftige resultater av disse, noe som jeg ikke ennå har vært i stand til å prøve ut.

Tredje spillet, som var en del av Contribution-katalogen i Pre-versjonen OS4 CDen, var selvsagt KoboDeluxe - en svært rask 2D Space-shoot-em-up spill. Minner sterkt om et av de første Arcade-spill man så på spilleautomater i midten av 80-tallet. Denne fungerer utrolig bra med 16-bit display, og har prøvd det via Shell, med 640 x 480 punkter i 16-bit display. Da får man nesten full skjerm, og spillet går utrolig raskt. Noen ganger for raskt når man kommer langt i spillet.hehe. Foreløpig er medfulgte versjon uten noe lyd og musikk, men dette vil komme etterhvert. Som sagt, alle spillene er i tidlig fase ennå, så det sier uten tvil en hel del..

Fjerde spillet var selvsagt Marbles, og

kunne minne om en spesiell utgave av Tetris. Denne funket veldig bra fra Shell, og med 16-bit display. Har for tiden ikke dette installert, for er ikke helt den type spill jeg gjeme foretrekker å spille. Jeg er noe mer kresen på spill, og da liker jeg klart best 3D spill av de fleste typer. Savner mer 3D-spill av samme type kaliber man finner på PC idag, men det kommer etterhvert når fullversjonen av OS4 er ferdig. Da vil spillene benytte Altivec, full DMA-støtte, Warp3D NOVA og trolig OpenGL 2.0-versjonen av Mesa - alt PowerPC-native, slik vi forventer det! Blir veldig spennende!

Den endelige konklusjonen

Min konklusjon er at til å være bare Pre-versjon av AmigaOS 4.0, så fungerer den forbløffende bra og har et forrykende flott utseende. Det er godt å tenke på at man endelig har lykket med å lage et PowerPC-nativert AmigaOS, som nå beveger seg helt bort fra spesial-brikker og 68K funnet i klassiske Amiga-modeller. Skal man ha et skikkelig PPC-system, så anbefaler jeg på det sterkeste en AmigaOne og AmigaOS 4! Personlig sitter jeg med en 933Mhz AmigaOne G3-XE modell, men skal meget snart bytte prosessor til en rask og kraftig G4 med Altivec, en ATI Radeon 9800 Pro (foreløpig) og enten SB Audigy 2 ZS Gamer-lyd kort eller TerraTec Auroen 7.1 Universe (avhengig av hva AHL støtter da..), 2 store harddisker til (det blir i alt 4 stk!) og selvsagt bredbånd!

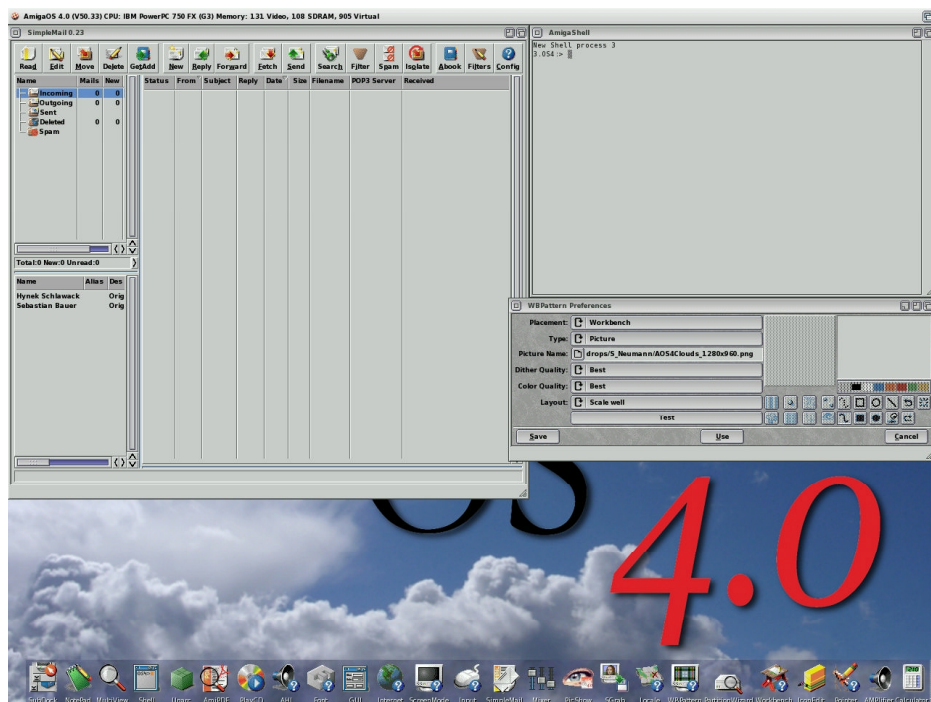
Det som trekker litt ned på Pre-versjonen, er manglende Altivec-støtte og DMA-støtte. Hastigheten på Picasso96 er merkbart tregt, siden det ennå er i 68k-modus, men med PPC-utgaven ventet i oppdateringsmaterialet, vil hastigheten få en skikkelig løft, og det vil man kunne merke helt tydelig, så klart!

Det er også en del mangler på operativsystemet. F.eks. selv om man kan velge Norsk språk i Locale, så står den

---

«Picasso96 og MUI er omtrent ferdig portet over til PPC, og tester sier at hastigheten og ytelsen på disse er langt raskere enn i Pre-versjonen!»

Enda et skjermkudd av min AmigaOS4-skjem...

uansett fortsatt på engelsk. Vil tro dette ikke har vært helt ferdig utviklet så langt, og blir rettet på i full-versjonen (og trolig også i oppdateringsmateriale). 3D-drivere mangles også fortsatt, slik som Warp3D og Mesa.

I helhet er dette allerede en knakende bra forhåndsutgave som både er stabil, rask og effektiv, og bootes uten problemer på AmigaOne! Jeg må si at Hyperion har gjort en utrolig bra jobb på operativsystemet og har allerede nådd utrolig langt. Man ser klart at det hele er nesten ferdig allerede, og det blir stadig vekk bedre og bedre. Man kan til og med regne med å se JAmiga-implementasjonen av Java, integrert i den endelige versjonen av AmigaOS 4! Jøss, dette er bare for godt til å være sant, men sant er det! Amiga har gått nye veier, og det er PowerPC! AmigaOne og OS4 er levende beviser på dette steget! Må bare få rope det høyt! Litt om hva man har i vente
Nå for tiden kan det fortelles at det jobbes aktivt med å fullføre de siste delene av AmigaOS 4.0. Det konsentreres mest om maksimal ytelse. AmigaOS 4.0 befinner seg i Beta-utgave og er snart helt ferdig utviklet. Picasso96 og MUI er omtrent ferdig portet over til PPC, og tester sier at hastigheten og ytelsen på disse er langt

raskere enn i Pre-versjonen! Vi må ikke glemme at AmigaOS 4 også vil ha ting som full DMA-support, Performance Monitor, Warp3D, Mesa og selvsagt også AltiVec i systemet! Det er mye spennende i vente, og vi kan heldigvis også regne med skikkelige fete spill, ikke bare i 16-bit display, men om kort tid også i seneste 32-bit display. Om jeg ikke tar feil, har vel Hyperion Entertainment jobbet aktivt på Warp3D NOVA, og denne blir nok implementert allerede i AmigaOS 4.0 (om man rekker å bli ferdig med dette til fullversjonen av OS4).

I tillegg er jo JAmiga nesten ferdig, og vi kan trolig også regne med å få se første ferdige versjonen dette i OS4. Hyperion har sannelig gjort en fantastisk jobb på AmigaOS 4.0, og vi kan takke Eyeteck for distribusjonen av den fantastiske AmigaOne-hardwaren! Noe bedre PPC-hardware kan man ikke få! I tillegg demonstreres PPC OS4-native versjonen av Moovid Movie-playeren, og det gis inntrykk av at dette allerede er utrolig imponerende! Samtidig er en AltiVec-støttet utgave under utvikling, og med denne kan man nok vente seg enda bedre resultater! Det er uten tvil mye spennende å vente seg for OS4!

Nå har jeg bestilt ADSL fra NextGenTel et via

Datakompaniet, og fått registrert meg som kunde hos NextGenTel. Har bestilt Alpha 800 ADSL-pakke. Den har en inngående hastighet på 800 Kbps og en utgående hastighet på 256 Kbps, noe som skal være svært bra, og alt det for 330kr! Gleder meg til å endelig koble meg til nettet da! Kommer tilbake til dette når jeg har koblet meg på internett med ADSL på min kjære AmigaOne!

Sant å si, har jeg nå sett noen ha utrolig flott oppsett på sitt system, da med Beta-versjonen av AmigaOS 4.0. Utsendet var en sterk modernisering av OS4 sitt GUI/MUI-system og benyttet svært godt MacOS X-utseendet, med blå Skin-aktige, runde knapper og skinnende, grå hjørner. Imponerende bra, og er noe jeg dør etter å kunne få konfigurert når jeg endelig sitter med full-versjonen av AmigaOS 4.0.

Kombinert med den kommende MikroATX-varianten av AmigaOne, kjørende med full-versjonen av AmigaOS 4.0, får man til disposisjon et knallsterkt og knalltøft Amiga-system, og blir en faretruende konkurrent selv for det beste MorphOS/Pegasos 2-systemet til dags dato! Det er iallefall sikkert og visst, og jeg gleder meg til det nye MikroATX AmigaOne-hovedkortet!

Mest sannsynlig, vil MikroATX AmigaOne allerede benytte seneste versjon av UBoot og ha dette brent inn i FlashROM-brikken - UBoot v.1.1.1, eller nyere med en del ekstra funksjoner godt tilpasset MikroATX AmigaOne - A1XC! Det skal bli meget spennende når jeg først sitter med min egen MikroATX AmigaOne! Den type MikroATX AmigaOne system jeg vil bytte meg til, ved innlevering av mitt gamle A1G3XE:

- *1.6 Ghz IBM PowerPC 750VX @ VMX (AltiVec) CPU-kort på MikroATX AmigaOne-hovedkortet
- *1GB (kanskje 2stk. 1GB) 400Mhz DDR-SDRAM minne-brikker
- *2 stk. 120GB ATA133 RAID-harddisker
- *2 stk. S-ATA 200GB harddisker
- *Sapphire ATI Radeon 9800 Pro Atlantis 256MB DDR-SDRAM AGP-skjermkort (senere ATI Radeon X800-serien!)
- *TerraTec Aureon 7.1 Universe PCI-lydkort m høyttaler-anlegg

(Red. anm.: Helge Kvalheim har nå fått ADSL internettkobling for sin AmigaOne og

Lett netthandel

Slik handler du tollfritt fra nettet:

Å handle på nett er lett.

Vi viser deg hvordan du kan spare penger også.

Tekst: André Nilsen
andre@naf.as

Penger spart er penger tjent, sies det.
Kan hende denne måten er
en mulighet for å kjøpe hittil rådyre
AmigaOne hovedkort
for en billigere penge?

Å handle på nett fra utlandet kan være både tid-og pengebesparende. Det vil si, hvis varen du kjøper koster under 200 kroner.

29 år gammel avgift

Årsaken er at du må betale toll på varer over 200 kroner handlet fra utlandet. Dette er en grense som har stått stille, uavhengig av prisindeks og hva det måtte være, i nesten 30 år. Myndighetene sier dette er fordi vi lettere skal kunne huske beløpet...

Omveien rundt denne avgiften, er EU-landet Sverige, i følge Forbrukerportalen.

For handel mellom EU-land, er ikke tollbelagt.

Poste restante

Skaff deg en poste restante-adresse på et svensk postcenter, og send pakken dit. Du slipper da unna tollavgiften og evt. andre gebyrer, fra for eksempel Posten Norge.

Slike «postcenter» (ikke vanlig postkontor, altså), finnes i grensenære steder som Strömstad og Årjäng.

Bor du i nærheten av Strömstad, kan adressen bli slik: Ola Nordmann, POSTE

RESTANTE Postcenter S-55201 Strömstad.

– Vi tar ikke noe for dette. Men vi sender heller ingen melding om at pakken er kommet. Du må altså ta turen når du forventer at pakken er fremme. Forsendelser til poste restante-adresser oppbevares en måned, sier Postens informasjonstjeneste til Forbrukerportalen.

Mer informasjon finner du på www.posten.se, og på telefonnummer 0046-8-232221.

Handle tollfritt for 6000

Handler du slik, har du plutselig helt andre verdigrenser å forholde deg til. Da er det nemlig innførsel over grensen som gjelder, med henholdsvis 3000 og 6000 kroner i verdi som tak hvis du har vært borte under eller over et døgn.

– Om varene hentes på posten i Sverige eller kjøpes i butikk, er ett fett, så lenge du personlig bringer dem over Norskegrensen, sier Toril Hagen, underdirektør i Tolldirektoratet.
(Forbrukerportalen)

Kilde: nrk.no

Redaktørens anmerkning:

Det understrekes at det tas forbehold fra Norsk amigaforening sin side om at denne metoden er lovlig, men at det etter foreningens nåværende viten ikke er noe som tilsier at noe som helst med denne oppskriften bryter norsk lov.

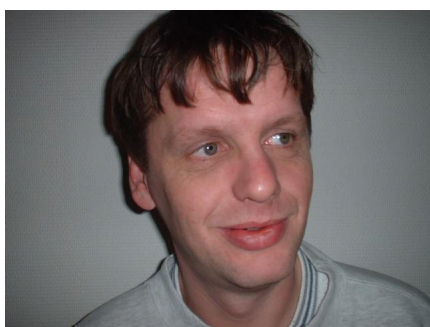

Varer:	£ 500
+ toll	0 NOK
+ gebyr	0 NOK
<hr/>	
=	£ 500

Bor du nær svenskegrensa? Da kan du slippe unna både tollavgifter og andre gebyrer i følge denne oppskriften...

AmigaExpo 2004

Amigaguidens utskremte medarbeider
dro sammen med NAFs formann
til Trondheim og denne datamessen...

Tekst: Tommy Rølvåg Strand
tommy@amigaguiden.info

28. august 2004 vil i norsk amigahistorie i fremtiden stå for en bemerkelsesverdig hendelse: Det første norske amigashowet på 11 år ble avholdt, og ble etter kun 10 dagers forhåndsannonsering en brakende suksess.

Erlend og undertegnede skulle opprinnelig dra nedover til Trondheim for å besøke Vidar (også kjent på IRC som poff) og takke han for hjelpen i forhold til den serveren som Erlend og jeg driver.

Da Nicolas hørte at vi hadde tenkt oss nedover til byen akkurat denne helga, snakket han samtidig om at vi burde møtes. Etter hvert som dato ble fastsatt, viste det seg at en amigamesse skulle holdes omtrent i samme tidsrom i byen -

den første amigamesen i Norge på over ti år. Da det også av andre årsaker ble bestemt å flytte datoen til den helga da vi skulle nedover (hurr, at NAF og AG ankommer Trondheim er riktignok ikke dagligdags, men vår ankomst var nok ikke eneste grunnen... :-D), så jublet vi stort og satte sporenstreks i gang med å planlegge turen og en brått planlagt datamesse samtidig. Anders fikk nyss om at vi skulle nedover og slo følge. Og etter en tur som egentlig kan skrives side opp og side ned om, så overlater jeg heller ordet til Kay Are Ulvestad og hans artikkel opprinnelig skrevet på engelsk, men etter fattig evne oversatt til norsk av meg.

Kay Are Ulvestads rapport fra AmigaExpo 2004:

Den 28. august 2004 var en spesiell dag for den norske amigascenen: Dette var dagen da det første norske amigashowet på en lang, lang tid ble holdt (jeg hørte noen si at det forrige var i 1993). Hva som startet som en plan for å holde en OS4 demo vokset til å bli en fullverdig 6 timers Amiga utstilling. Selv om jeg ville delta i et amigashow siden jeg ble klar over konseptet, var dette første gang jeg hadde muligheten til å virkelig delta. Unødvendig å si: Jeg var virkelig spent på hvordan dette hele ville vise seg å bli.

Mengden...

En av de største spørsmålene jeg hadde i hodet før showet, var hvordan dette ville

vise seg å bli. Tatt i betraktning det korte varselet (showet var kunngjort i kun 10 dager på forhånd), og forholdene i amigamarkedet, så må jeg innrømme at mine forventninger ikke var skyhøye. Heldigvis var utfallet milevis over mine forventninger. Ikke lenge etter at dørene hadde åpnet var rommet fylt av folk som var ivrige etter å se hva messen hadde å tilby, og det forble ganske fullt de første 3 timene. Etter det roet det seg ned litt, men det var fremdeles god aktivitet.

Jeg var også fornøyd med å oppdage at deltagerne var en blandet mengde av folk. Åpenbart var det en god del amigafolk av den harde kjerne, men det var også et bra utvalg av nysgjerrige eks-amigafreaker og generelle datafreaker. Og det er vel den sorten folk vi ønsker å trekke til oss, ikke sant? Her var til og med endel datakunstnere som så etter retrostoff å glane på og amigaekspertise som rettet dem med arbeidet. De så ut til å kose seg.

Da jeg fikk den første rapporten om at mer enn 50 stykker hadde betalt inngangspenger, var mine forventninger fullstendig innfridd. Da jeg fikk den andre rapporten om at tallet hadde passert 70, var det mer enn en hyggelig overraskelse. Likevel hadde jeg aldri våget å håpe på det endelige tallet: På slutten av dagen viste det seg at omtrent 100 mennesker hadde besøkt messen!

...og hva de kom for å se

Jeg tror man trygt kan si at de som betalte de beskjedne 30 kronene for inngangen fikk mer enn pengene tilbake i form av en freakete underholdningsverdi. En kort summering av hva som var på utstilling:

Classic Amiga

Mange av de viktigste amigamodellene kunne bli sett og prøvd. Det var en A500, en A1000, en A2000, en A3000, en A4000, en CD32 med et FMV-kort (FMV = Full Motion Video = MPEG dekodekort) og den sjeldne og vidunderlige CDTV. Av alle disse var jeg mest ivrig for å se A1000, CD32 og CDTV.

A1000-maskinen sto for det meste og spillet demoer som ingen normal PC tilbake i 1985 kunne drømme om å matche. Awesome!

CD32en spilte en rekke spill og demoer, selv om Cannon Fodder så ut til å få

: datamesser

betydelig mere skjermtid enn noen andre. Noe som selvfølgelig er ganske forståelig.

Til slutt var det CDTV'en, som til tross for en noe manglende tastatur- og fjernkontrollenhet, som for det meste spillet demoer. Noe som var ganske ok, etter som noe av det som faktisk talt er mest fascinerende med CDTV er kabinettdesignet. Jeg har sett bilder, men å se en i virkeligheten var enda bedre. Etter min mening var dette synet alene verdt inngangspengene.

Andre klassikere

Det var også et lite utvalg av andre gamle Commodore datamaskiner, av disse husker jeg at jeg så en Commodore 64 eller to, en PET og en Commodore SX-64. SX-64'en var den som egentlig fanget min oppmerksomhet. Bortsett fra et utrolig desing hadde den også en hjemmelaget joystick av tre tilkoblet (hvor kult er vel ikke DET?). og den kjørte faktisk! Utrolige greier.

Amigapublikasjoner

Her var et bredt utvalg av amigamagasiner, alt i fra de ganske nye (så som den seneste utgave av Total Amiga) til de historiske (noen av disse datert 10 år tilbake). Dette var ingen stor attraksjon for meg, siden jeg brakte mesteparten av dem dit selv, men jeg håper noen andre var interessert i dem. På messen var også de to gjenværende norske amigapublikasjonene Amigaguiden og Amitopa tilstede, representert ved redaktørene.

Nestegenerasjons Amigaer

Der var intet mindre enn 5 AmigaOne-maskiner på messen. Listet etter avstand fra inngangen:

NAF (Norsk amigaforenin) brakte en i et kult kabinett med et vindu på en side som kjørte pre-release av AmigaOS4 som de demonstrerte med entusiasme. Det viser seg at dette er maskinen de bruker for å lage sin publikasjon. Så programvare er ikke det eneste du kan utvikle med utviklerpreutgaven av OS4.

Markus (også kjent som Gopal) viste sin AmigaOne med pre-releasen av AmigaOS4. Ingenting uvanlig, sier du? Vel, dette var ikke en vanlig AmigaOne, men en tidlig versjon av den mye omtalte Micro-A1. Heldiggris!

Nicolas (også kjent som nicomen) var også der med en AmigaOne. Denne kjørte siste beta av Amiga OS4. Jeg hadde sett frem til å se forskjellen mellom denne og pre-releasen, og jeg ble ikke skuffet. Grafikkutførelsen var definitivt utrolig mye forbedret. Han viste meg også JIT 68 K-emulatoren i aksjon. Denne var definitivt mye raskere enn 68 K-emuleringen i pre-releasen. Og med "mye fortere" mener jeg ikke "50 % fortere", men heller "flere 100 % raskere". Jeg ser virkelig frem til oppdateringen av AmigaOS4.

Selv tenkte jeg også å bringe min AmigaOne til messen, men siden her allerede var 4 maskiner som var kapable til å vise frem OS4, bestemte jeg meg for å la den være hjemme og heller fokusere på MacOnLinux (og spesielt på spilletmulighetene). Jeg brakte intet mindre enn 8 spill (+ 3 utvidelsespakker), av disse syntes Starcraft og Diablo 2 å tiltrekke seg mest oppmerksomhet.

Gunnar (også kjent som Vir) brakte sitt utstyr også, og brukte det til å vise multi-OS-mulighetene på AmigaOne. Jeg tror at på et punkt hadde han både en Linux, en Windows og en MacOS X desktop på skjermen samtidig. Selvfølgelig ble ikke Windows virkelig kjørt på AmigaOne, men

det var likevel et ganske flott tricks.

"Liksom-Amigaer"

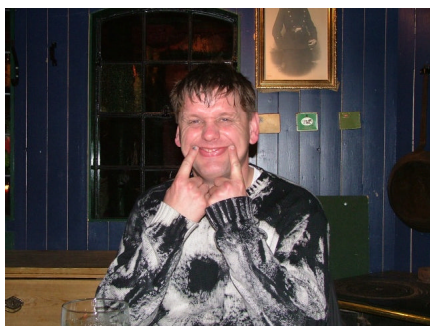
I tillegg til de virkelige Amigaene var det noen liksom-Amigaer på messen: NAF hadde en PC laptop som kjørte Amiga Forever. Dette var første gang jeg hadde muligheten til å prøve ut dette produktet, og det var ganske imponerende. Farten og responstiden var utmerket og systemet virket veldig ryddig og profesjonelt. Det eneste jeg savnet var muligheten for å prøve noen spill på det ettersom det ikke så ut til å være noen installert. Likevel en interessant opplevelse.

Michal (også kjent som AmiDelf) brakte sin Pegasos 2 som kjørte MorphOS 1.4 til messen. Sist gang jeg så MorphOS i aksjon var for lenge siden da jeg prøvde en betaversjon på min BlizzardPPC. Dengang da fant jeg det for uferdig til å være brukbart. Vel, det er lenge siden nå, og på Pegasosen kjørte det nå veldig raskt og stabilt. Jeg fikk også en sjanse til å prøve ut spillet "Knights and Merchants" litt overfladisk (jeg husket ikke på det før messen nesten var over, så det ble lite tid). Det så ut til å være et bra spill, og jeg håper vi får se en amigaversjon en dag.

Lokalet der AmigaExpo 2004 ble holdt viste seg å bli i minste laget. Bildet over viser endel av folkene som møtte opp. Det ser ut som Nicolas sin maskin tiltrekker seg oppmerksomhet...

Tommy med «tvunget» smil

En annen ting jeg la merke til på MorphOS som jeg ikke kunne huske å ha sett på AmigaOS4 var mplayer. AmigaOS trenger en god multimediaspiller, og mplayer virket som en god kandidat.

Andre ting

Som om disse attraksjonene ikke var nok, ble det også gitt ut gratis Amiga joysticks (takk til DataKompaniet), konkurranser og en masse rare folk å snakke med. Og den vennlige galningen fra NAF (det er Tommy) gikk to ganger opp på en stol og ropte til publikum (seriøst: en kjempekar). (Red. anm.: Artikkelforfatteren viser til konkurransen vi holdt og "publikumsundersøkelsen" - Takk det samme, Kay Are! :))

Anders (også kjent som rakesh) - her til venstre på bildet - gjorde alt for å komme med på bildene som ble tatt. Fyren til høyre, som blir skyvet bort, er Erlend

Hvis dette høretes ut som en masse for deg, så må jeg si meg enig. Selv om jeg ankom før messen startet og forlot salen en god stund etter at den var avsluttet, og hadde tilbrakt mange timer der kvelden før, så ble jeg aldri lei av dette eller syntes det var kjedelig.

Konklusjon

Med stor deltakelse og med en masse attraksjoner, ville det være vanskelig å beskrive AmigaExpo 2004 som noe annet enn en massiv suksess. En masse arbeid gikk med på å få dette til, og jeg vil gjerne få rette en stor takk til organisatorene Markus og Nicolas. Dette gav amigapublikumet i Norge et kraftig løft, og jeg er stolt over å ha spillet en liten rolle i dette.

Jeg dro trøtt hjem, men med fornyet håp for fremtiden. I alt for mange år har amigaplattformen stagnert, og miljøet har svunnet. Nå er det nye maskiner, operativsystemet undergår en større overhaling og det virker som interessen for plattformen er sterkere. Jeg tror vi til slutt er i ferd med å bevege oss i den riktige retningen, og jeg har håp om at AmigaExpo 2005 vil bli enda bedre. :-)

Amigaguiden sin avsluttende kommentar: Både Erlend, Anders, Vidar og jeg er sammen med de andre som også representerte NAF (Michal og Leif-Inge, også kjente som AmiDelf og Noramiga) meget fornøyde med AmigaExpo 2004 og vi kan nok allerede nå love at det kommer en mannsterk delegasjon fra Norsk amigaforening/Amigaguiden også til AmigaExpo 2005! Vi møtes der! Alle bilder copyright Erlend V. Kristiansen.

Etter messen samlet utstillerne seg til felles inntak av pizza. Vidar (t.v.) og Anders ser ut til å være i forholdvis god form etter inntak av litt mere flytende dagen før...

Frode - en designer

Alle som har lest Amigaguiden de siste årene har sett noen av hans kreasjoner. Men hvem er han egentlig, han som produserer forsidene for Amigaguiden?

Tekst: Erlend Vidar Kristiansen
erlend@amigaguiden.info

Amigaguiden's utskremte representant treffer den lysluggede mannen i Bergen, som fremdeles er tydelig oppgiret etter årets opplevelser. Vi setter oss, og han presenterer seg.

Hei, jeg heter Frode Gjedrem Hansen, er 24 år og bor på Danmarks plass i Bergen. Har jobbet med "mac-design" (som noen kaller det) i en større bedrift i et par år, jobber litt med webdesign i en liten bedrift, men for tiden jobber jeg mest for barnevernet. Jeg planlegger å bli student igjen fra nyttår av. Liker å farte litt rundt. Tok en surfetur til Hawaii i 2002, syklet Trondheim-Bergen i 2003. Solgte motorsykkelen og tok småflylappen i Sør-Afrika i sommer, og planlegger å fly litt rundt fremover. Men livets høydepunkt så langt, var selvsagt å besøke Amiga Inc. i Seattle i 2002. haha... Besøkte noen venner som tilfeldigvis (og uvitende) bodde like i nærheten. Jeg snek meg litt rundt og snappet opp et par ting som ikke var ment for offentligheten, og som jeg fikk streng beskjed om å holde kjeft om. hehe..

Jeg hadde en Commodore 64 når jeg var mindre, og brukte å spille et-eller-annet på en A500 hos en fyr i klassen over meg. Jeg likte Amigaen så godt at jeg fant ut at vi måtte bli bedre venner, så det ble vi... (var bl.a. han jeg besøkte i Seattle!) Mener å huske at "CarVup", et plattform-bilspill(!) med noen syke lydeffekter var av de første møtene jeg hadde med Amiga. Drev også og tegnet litt i Dpaint før jeg kjøpte min egen Amiga. Jeg hadde pixlet litt på C=64 først, så Dpaint var jo helt røtt!

I 1991 kjøpte jeg min første Amiga 500 (da var jeg 11 år). Jeg kjøpte aldri en eneste ny Amiga, lå nok dessverre litt etter. Deretter fortsetter listen: A500+, A1200, A2000, CD-32, A500Tower(!), A3000, A1000 og til slutt 3 stk A4000. Den morsomste var vel A500T. Stooort full-tower fra Micronik med A2000 CPU slot, plass til grafikkort, Zorro-2 og kickstart 3.1 Hadde CD-brenner, grafikkort, harddisk etc i den. Morsomt. Solgte den nok litt for fort, og har angret siden. Nå sitter jeg igjen med en billig selvbygd PC med Windows XP... :) Jeg var på et punkt en "skrottnisse" med alt mulig dataskrot liggende, men jeg har ikke tid eller interesse lenger.

Hva mener du er de beste kvalitetene til Amiga i forhold til Mac og PC?

Tja... OS'et var effektivt og smart, maskinvaren var genial for sin tid, og software-utvalget var jo storartet en gang. I 1993 var Amiga overlegen, og verden hadde sikkert vært et bedre sted å leve i dersom Amiga hadde fått rollen som IBM-PCene fikk. Alle systemer har ting å irritere seg over. Jeg husker godt den gang jeg kunne den 26 siffer lange installasjonskoden til Win95 utenat, og de gangene Mac'ene på jobben gang på gang bestemte seg for å fryse fullstendig uten å gi noe som helst feedback på hva som var

Frode ser ut over et landskap som gir han inspirasjon.... «hmm.....er det mulig å etterligne dette på neste forside av Amigaguiden?»

Frode på en av sine mange turer hvor han muligens henter inspirasjon til sine kreasjoner...

galt. Var mye arbeid som gikk tapt de gangene. Men systemene utvikler seg, og det blir mindre og mindre å henge seg opp i. Amiga har tapt mye terreng på alle fronter på 10 år, så Amiga er ikke et alternativ som seriøs jobb-plattform i dag.

Frode i negerdesign...

Hvordan betrakter du fremtiden for Amiga'en?

Følger ikke så himla godt med for tiden, men det virker jo som det går rett på trynet til slutt. Har nok mistet troen på den store revolusjonen. Men jeg har tro på Classic Amiga som et nisje produkt (kult-maskin). Om det blir noe mer av AmigaDE så blir sikkert markedet hardt, ikke vet jeg. Tar det som en morsom overraskelse om det blir noe mer Amiga i det hele tatt. Etter ti år har jeg dessverre havnet på den holdningen... Hvis Adobe begynner å utvikle programvare til AmigaOne, så skal jeg begynne å jobbe med grafisk arbeide på den, men det kreves skikkelig programvare. Jeg har ikke noen umiddelbare planer om f.eks å kjøpe meg en AmigaOne, men med litt mer tid og penger, så hadde jeg kanskje kjøpt en. Men jeg har planer om å kjøpe Amiga Inc. for en slikk og ingenting. Da skal jeg starte REVOLUSJON!

Det er ikke sikkert våre medlemmer vet det, men ALLE har sett flere av dine kreasjoner (forsidene). Hva fikk deg til å drive med dette?

Det begynte på Amiga'en som lek. Dpaint, Scala, ImageFX, etc. Senere lagde jeg skoleavis og lignende, så utviklet det seg. Det er spennende å skape. Å mekke sammen digitale kreasjoner, og presentere dem gjennom forskjellige medier er utfordrende og morsomt. Å lage fremsidene for bladet er bare moro. Vi kan si det er mitt bittelille bidrag til amigamiljøet.

Amigaguiden forlater Frode på Danmarks plass i Bergen og håper samtidig at vi får oppleve mange av hans kreasjoner på forsiden av bladet i tiden framover.

ARKTISK MENY

Det beste spisestedet i Rana!

Tlf.: 751 51001

www.bimbo.no

Du finner oss langs E6'n på Selfors like nord for Mo i Rana